

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felölös szerkesztő:

B U D A Y B A R N A

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Az új angol királyi pár.

Mai képünkön bemutatjuk az új angol királyi párt. VII. Edvárd, az angol világbirodalom új királya s India császára 1841-ben született Londonban, tehát most van hatvanadik évében. Atyja Albert herceg, maga nevelte őt, kitűnő

angol király igen népszerű ember, ki a sportnak, művészetnek, tudománynak és szórakozásnak egyaránt hódol. Beutazta az egész világot, nálunk is járt több ízben s boldogult Rudolf trónörökösrel szíves baráti viszonyban volt. Vik-

VII. EDVÁRD király.

ALEXANDRA királyné.

tanuló volt, egyetemi tanulmányokat is végzett, melyek után beutazta egész Európát, 22 éves korában házasodott s feleségül vette Alexandra hercegnőt, Frigyes dán király leányát; első gyermekük, a mostani trónörökös, Frigyes György Albert yorki herceg, 1865-ben született. Az új

tória királynőnek férje, Albert Szász-Kóburg herceg nem viselte az uralkodói címet; most e házasságból származott első gyermek jut trónra, tehát VII. Edvárd királlyal egy új család, a Szász-Kóburgok uralkodása kezdődött meg az angol trónon.

A gazdák minisztere.

Most tárgyalják a földmivelsügyi miniszter költségvetését s azt mindenki pártkülömbőség nélkül beismeri, hogy ez a költségvetés a legfontosabb, mert nagyobb érdeke ennek az országnak nincsen, mint hogy mezőgazdasága felvirágozzék. Ha a gazdának jól megy a dolga, iparos is, kereskedő is jól megél. Szerencsére a mi földmivelségünk Darányi miniszternél jó kezében van, ezt beismerik a Darányi politikai ellenfelei is és ez oly vívmány a mi viszonyaink között, amelyre a miniszter méltán büszke lehet. De hogy a gondjaira bízott nagy mezőgazdasági érdekeket hiven ápolhassa, evégből nem szabad fukarkodni az országgyűlésnek a pénzzel sem, mert a legjobb buzgalom és a legszebb terv is hiába való, ha annak kivitelére a szükséges költség hiányzik.

Örvendetesen tapasztaljuk, hogy a földmivelsügyi miniszternek mind nagyobb összegeket bocsájt rendelkezésére a törvényhozás. Ma már a Darányi miniszter költségvetése 45.337,000 koronára van előirányozva, de lévén a miniszter jó gazda, ezzel szemben 38.924,000 korona bevételt tud felmutatni, úgy, hogy tulajdonképen csak 6.413,000 korona a tulkiadása. A költségvetésnek természetesen rengeteg sok tétele van, de mi ezek közül csak néhányat veszünk szemügyre, amelyek bennünket közelebről érdekelnek. Ilyen az állattenyésztés tétele. Az állattenyésztés terén néhány év alatt igen sokat javult a helyzet és egész bizton mondhatjuk, hogy ez a földmivelsügyi miniszter gondoskodásának köszönhető, a ki a törvényben biztosított jogánál fogva a községeket megfelelő apaállatok beszerzésére és tartására szorítja, de egyuttal gondoskodik arról, hogy jó apaállatokat olcsón és jutányosan beszerezhessenek és azok tartását és használatát kellőleg ellenőrizteti. Ily módon a f. évre 2.668,028 koronában előirányozott kiadási összeg a leghasznosabb befektetésnek bizonyul. A jövőre nézve tehát a miniszter a községi apaállatok beszerzését és közvetítését az eddigieknél is nagyobb mértékben folytatja, a tejgazdasági szakiskolákat bővíti és szaporítja, havasi minta-parasztagazdaságokat létesít, a vajtermelés előmozdítására 100,000 korona költséget vesz fel.

Telepítési czélokra 329,000 koronával többet irányoz elő, mint a múlt évben, ezenkívül munkástelepek létesítésére 100,000 koronát vesz fel, amelyből házépítő szövetkezeteket óhajt segélyezni. A fogyasztó és értékesítő szövetkezetek alakítási költségeire 80,000 koronát vett fel, a gazdasági szövetkezeti gabonaraktárak létesítésére pedig 200,000 koronát irányzott elő. A kertészet tételénél 19,940 korona új kiadást vett fel konzervgyárak segélyezésére, amelyek a kisebb gazdák-nál oly fontos gyümölcsstermés értékesítését segítik elő. Legmelegebben gondoskodik a földmivelsügyi miniszter a munkásügyekről. A jelen költségvetésben 430,000 korona szerepel a munkásügyek gondozására. Ebből 100,000 korona az állami évi hozzájárulás a munkás- és cselédsegítő-pénztárhoz, 200,000 korona a községi segélyalapok, munkásszövetkezetek és egyletek alakításának előmozdítására és segélyezésére, 90,000 korona érdemes munkások és cselédek díjazására és 10,000 korona gazdasági munkások jogi képviselőiténél költségeire van előirányozva.

Ez a rövid áttekintés is fényes bizonyíték arra, hogy Darányi miniszter a kisgazdáknak és a munkásoknak is őszinte barátja.

A képviselőház bizonyára bizalommal fogja megszavazni a Darányi költségvetését, mi pedig Isten segítségét kérjük számára, hogy a kezeire bízott nemzeti vagyont szép terveihez képest a magyar nép boldogulására használhassa fel.

A lelenczügy rendezése.

A belügyminiszteriumban immár befejezték a lelenczügy országos rendezésére vonatkozó törvényhozási munkálat előkészítését. A nagyfontosságú törvényjavaslatot Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter nemsokára be fogja terjeszteni a Házhoz tárgyalás végett.

A javaslat czíme a következő: *Törvényjavaslat az állami gyermekmenhelyekről.*

A gyermekmentés terén 1871. óta több javaslat történt, fejlesztésére úgy az állam, mint jótékony-célú intézményeink igen sokat tettek, hanem a végleges rendezésre most már valóban szükség volt. Ki van mutatva statisztikailag, hogy legtöbb halálozás a gyermekek között 7 éven alul következik be és ez a halálozás ijesztően nagy más államokkal összehasonlítva. Az 1901. évi költségvetésében már 2.323,200 korona összeget irányzott elő Széll Kálmán

Jobb és megbizhatóbb magvakat

még kívánni sem lehet, mint a minők

27 év óta

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphatók.

miniszterelnök részben az »Első Budapesti Gyermekmenhely«, részben a »Fehér Kereszt Országos Lelenczház-Egyesület«-nél ápoló gyermekek gondozási, ápolási és nevelési költségeinek fedezésére. Mikor ilyen nagy állami segélyezésről van szó, mindenestre elérkezett az ideje is, hogy az ellenőrzést az állam vegye át és rendezze a lelenczügyet.

A nagyfontosságú javaslatot a következőkben ismertetjük:

1. §. A talált, valamint a hatóságilag elhagyottaknak nyilvánított hét éven aluli gyermekek védelmére Budapest székesfővárosban és az ország különböző vidékein állami gyermekmenhelyek (lelenczintézetek) állíttatnak fel.

A vidéki állami gyermekmenhelyek a szükséghez képest fokozatosan rendszerint olyan helyeken állíttatnak fel, hol baba-intézet létezik és a hol a gyermekmenhely életképes működését a helyi társadalom emberbaráti tevékenysége megfelelően biztosítja.

2. §. A budapesti állami gyermekmenhely építési és felszerelési költségeinek fedezetéül a Sándor István-féle végrendeleti hagyományból keletkezett és a belügyminiszter felügyelete alatt álló „szül- és lelenczházi alap“ szolgál; az ennek vagyonát esetleg meghaladó költségek, valamint a vidéki állami gyermekmenhelyek építési és felszerelési költségei pedig szintén a belügyminiszter felügyelete alatt álló „közigazgatási és tolonczházi alap“ 1899. évi zárszámadási fölöslegének felhasználásával fedezendő.

Az állami gyermekmenhelyek építésére és felszerelésére tényleg igénybe vett összegek az állami költségvetésben, a rendkívüli kezelésnél, a „Beruházások“ között külön czím alatt számolandók el és zárszámadásilag igazolandók.

3. §. Az állami gyermekmenhelyek falain belül csupán a beteg, gyenge fejlettségű, különösebb ápolást és orvosi gondozást igénylő gyermekek tartatnak; a többiek rendszerint az intézeteken kívül helyeztetnek el.

4. §. Az állami gyermekmenhelyek fentartási költségeit, valamint az ezekben és ezek közvetítésével elhelyezett gyermekek gondozási, ápolási és nevelési költségeit az 1898. évi XXI. t.-cz. 3. §. d) pontja értelmében az országos betegápolási alap fedezi.

5. §. Az állami gyermekmenhelyek állandó alkalmazottjaira nézve az állami gyógyintézetek személyzete tekintetében fennálló törvényes szabályok irányadók.

6. §. Felhatalmaztatik a belügyminiszter, hogy:

1. az állami gyermekmenhelyek szervezetét;
2. az ezekben, illetőleg ezek közvetítésével, valamint a hasonló czélú jótékony magánintézetek és egyesületek közreműködésének igénybevételével az országos

betegápolási alap terhére elhelyezett gyermekek gondozásának, ápolásának, nevelésének és felügyeletének módját fogantatosithassa.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Mult héten a képviselőház letárgyalta a kereskedelmi tárczát s földművelésügyi miniszter költségvetését vette sorra. A szónokok most is sokat panaszkodtak ugyan az ország mostoha gazdasági állapotai miatt, de beismerték, hogy *Darányi* miniszter megtette azt, amit tehetett. Erről lapunk más helyén bővebben beszélünk. Az ülések lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

A kereskedelmi költségvetés.

Kossuth Ferencz nem ellenzője semmi iparfejlesztésnek. Pártja hirdeti három évtized óta a felvidéken a háziipar megteremtését. A kormány kötelessége volna, hogy meggyőzze a koronát, hogy a magyar nemzet életfeltétele az önálló vámterület felállítása.

Major Ferencz kéri a minisztert, hogy vegye tekintetbe a kisiparosok évről-évre megújuló felterjesztéseit. Jelezze, hogy miként akarja módosítani az ipartörvényt. Az alsófoku iparoktatás ellen tesz kifogásokat. Legalább tanítsák meg az iparosokat számolni. A vasuti alkalmazottak anyagi javadalmasítását kevesli. Például egy vasuti raktárnoknak, — aki kell, hogy intelligens ember legyen, — évi fizetése 420 forint, melyből levonásokat is eszközölnek. Már most, hogy lehet ebből megélni. A női vasuti alkalmazottak részére is fizetésemelést követel. Elkövetkezett pedig már az az idő, hogy komolyan foglalkozzunk a székely kérdéssel és megakadályozzuk, hogy évenként harmincz-negyvenezer székely vándoroljon ki az országból.

Hegedüs Sándor Kossuthnak felelve kijelenti, hogy ő a közös vámterület alapján áll és ezen az alapon akar az országos bajokon segíteni. Lehet, hogy az önálló vámterület a közel jövő kérdése, de erről nem szólhat. Minden eshetőségre meg vannak az előkészületek. Az ipartörvény revíziójára szolgáló anyag már együtt van, arról majd teljes felvilágosítást nyújt a t. Ház elé terjesztendő törvényjavaslat.

Lakatos Miklós kijelenti, hogy ő csak a szegény emberek dolgánál szólal fel. Követeli a szegény levélhordók és postaszolgák fizetésének, lakbérének felemelését. Fizetésük még nem elégséges czipőre sem. Ő azt a tanácsot adta egy levélhordónak, hogy ezután, ha nem kerül czipőre, meztláb hordja ki a leveleket. Milyen szép lesz az, ha a levélhordók meztlábukra alkalmazzák a ruganyos czipőtálpakat.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy foglalkozik a levélhordók helyzetének javításával.

Lázár Menyhért nem tartja igazságos állapotnak azt, hogy míg az ország minden vidékén épülnek

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR
BUDAPEST,
Fuchs és Schlichter VI., Angyalföld, Jász-utca 7.
Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és
szövetkezetek berendezése.

➔ Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE. ➔

államsegélylyel vasutak, addig azt Csik vármegye gyergyói részeitől megtagadják. A székely nép ma otthon nem kap munkát, tehát meg kell könnyíteni a közlekedést, hogy máshol könnyebben kereshessenek foglalkozást. Azt állítja, hogy az eddigi segítség nem sokat ér, ha a székelység baján gyökeresen nem segítenek. Ez az oka annak, hogy a csiki székelység egy nagy része elvész a magyarságnak. Azok a székely lányok, akik Romániába mennek, selyemben jönnek vissza néhány év múlva és magukkal egész sereg nőszemélyt csábítanak.

Boda Vilmos a szegény pályafelügyelők nyomoruságos helyzetére hívja fel a közlekedésügyi kormány figyelmét.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy maga is rajta lesz a székely vasutak kiépítésén.

Rövid felszólalások után a kereskedelmi költségvetést elfogadták.

Földmivvelésügyi költségvetés.

Bauer Antal: A földmivvelés nemzeti jólétünk alapja és mégis látjuk, hogy pusztul a magyar földbirtokos. Idegenek veszik meg nagybirtokunk egy részét s a magyar föld jövedelmét idegenben költik el. Ráutal arra, hogy a földadórendszer nálunk nagyon rossz. Új kataszterre volna itt az országnak szüksége. A háztulajdonos, ha nincs lakója, az üres lakás után nem fizet adót, a gazdának azonban fizetni kell, ha van termése, ha nincs. Adórendszerünkön tehát e tekintetben sürgősen segíteni kell. Szónok szerint a kisgazdaosztály pusztulását az is előidézi, hogy nincs elég hitele s amely nélkül tönkre megy. Rámutat arra, hogy már a földmunkásokat is telítették lelketlen izgatók szoczialista tanokkal. Az Amerikába kivándorlásokról szólva, azt mondja, hogy arról kapnak a falu népei tudósítást, hogy a kivándorlottak mennyi pénzt küldenek haza, de arról nem, hogy hányan pusztulnak el közülök. A kivándorlást fokozta a sertésvész is, mert a kisember elesett vele jövedelme azon részétől, melyet eddig a hizlalásból nyert. Követeli, hogy a jégbiztosítási tarifa államilag ellenőriztessék. Követeli a földmivvelési vándoroktatást és mintagazdaságok létesítését.

Mezőssy Béla: Felhossa, hogy a nemzet gazdasági érdekeit mindig feláldozták politikai okokból. A mai közgazdasági politikát szerinte tovább folytatni nem lehet. Elsősorban nekünk mezőgazdasági érdekeinket kell gondozni. Piacot teremtsen a kormány az ország terményeinek. Felkéri a földmivvelésügyi minisztert, hogy még a közös vámterület alapján is óvja meg a kereskedelmi szerződésben a magyar nemzet gazdasági érdekeit.

Bernáth Béla a filloxeravész által sujtott földmivvelők érdekében emeli fel szavát. A kormány iránt elismeréssel viseltetik, mert mintaszőlő-telepeket állított fel, de hát azok fentartására is kell gondolni. Hivatkozik arra, hogy a boritaladót is nagyon helytelenül hajtják végre a szőlőgazdákkal szemben. Franciaország például rendkívül jutányos borforgalmi adót hozott be, hogy fellendítse a francia szőlőtermelést. Így kellene nekünk is tenni. Rámutat arra, hogy az olasz bor behozatalával mint teszik tönkre a mi bortermelésünket. Micsoda dolog az, hogy Magyarországon igen helyesen eltiltották a müborgyártást és Olaszországból szabadon behozzák a mübort. Meg kell szüntetnünk az olasz borok behozatalát. Köszönetét fejezi ki Darányi miniszternek

a magyar szőlőtermelés érdekében kifejtett tevékenységeért.

Papp Elek: Kérdi a földmivvelésügyi minisztert, hogy szándékozik-e törvényes intézkedéseket tenni a börzejáték e módjának megszüntetése ellen. Ő, mint a magyar agrarizmus hive, kijelenti, hogy sem az ipar, sem a kereskedelem ellen harezot nem folytathat, mert ezeknek mind a magyar mezőgazdaság alapján kell felvirágoznia. Követeli a külön vámterület felállítását. Követeli, hogy a földmivvelésügyi miniszter javaslatokat terjesztszen elő a kis- és a középbirtok védelmére. Valósítsa meg az otthonmentesítési törvényt, hogy az utolsó göröngyét ne lehessen elvenni a szegény embernek.

Leidenfrost László azt tartja, hogy a földet kell tehermentesíteni. Ez a földmivvelésügyi miniszter legnemesebb hivatása volt. Kívánja a földadó leállítását.

Szalay Károly nagy elismeréssel emlékezik meg Bezerédj István selyemtermelési főfelügyelő nagy érdemeiről, aki saját pénzéből is annyit áldoz országos célokra. Ő az önálló vámterület hive, mert szerinte csak ez virágoztathatja fel földmivvelésügyünket is. A termelőnek piacot kell teremteni, még pedig itthon kell teremteni. Visszautasítja azt a képtelen vádat, hogy a magyar agráriusok ellenségei volnának az iparnak és kereskedelemnek. Elismerését fejezi ki a földmivvelésügyi miniszternek a mintagazdaságok feállításáért, de azok nem felelnek meg a célnak, mert nem mutatják meg, hogy a kisbirtokosnak miként kellene gazdálkodni.

A tárgyalást folytatják.

Erdélyi küldöttség Darányinál. Báró Jósika Gábor országgyűlési képviselő vezetésével ma egy több tagból álló erdélyi gazdaküldöttség jelent meg az országházban Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter előtt, mely az erdélyi állattenyésztés sikeresebb föllendítésére kért támogatást a minisztertől, aki azt készségesen kilátásba is helyezte.

Egy lépést előre!

Ez a felhívás azokhoz szól, akik tisztában vannak a szövetkezetek céljaival; azokhoz, akik tudják, hogy az emberek tömörülésének mélyebbre ható célja is lehet, mint a fogyasztás szabályozása, az értékesítés szervezése, vagy a kisember hitelviszonyainak javítása.

Nehéz manapság egy esomóba gyűjteni az embereket. Oly világot élünk, amelyben az én a főtényező; kiki a saját céljait szolgálja. Ahány ember, annyi érdek, annyi különböző cél. Amde ép a szövetkezetek igazolják a legfényesebben, hogy az egyesek sokszor meddő küzdelménél mennyivel nagyobb hatása a szervezettek, a tömörültek munkája.

Kár tehát megállani a féluton. Ha sikerült a hitel, fogyasztási és értékesítési viszonyok szabályozására száz és száz ember lelkébe egy gondolatot lehelni, menjünk egy lépéssel tovább. Vannak a társadalmi életben még más feladatok is, a melyek megvalósítását egy ember meg sem próbálhatja, de többek vállvetett munkája célhoz vezethet.

E feladatokat elősorolni talán fölösleges is volna Jelszavunk: reformálni kell alapjában véve a társadalmat. — Ami tehát e jelszó keretén belül van, az mind feladatát képezheti szövetkezeteknek.

Természetes, hogy elülről kell kezdeni. Itt van példának népünknek a szellemiekben való elmáradottsága. A kulturnemzetek sorában e tekintetben

nagyon is hátravagyunk. Állítson föl egy-egy szövetkezet olvasótermet, ahol tagjai hasznos és szórakoztató könyvekből gyarapíthatják ismereteiket, vagy pedig tartsanak a szövetkezet összejövetelein oktató s erkölcsnemesítő felolvasásokat.

Ki ne ismerné továbbá azt az emberirtó szörnyeteget, amelynek a neve *pálinka* s amely különösen a szegényebb néposztály köréből szedi áldozatait? Hát ez ellen ne lehetne felvenni a küzdelmet? Dehogyan nem. Alakítsanak a szövetkezetek saját kebelükben *mértékletességi egyleteket*. Külföldön egész faluk, sőt városok lakossága vette fel a harcot a pusztító rém: a *pálinka* ellen. A szövetkezetek tagjai annyi is könnyebben tehetik ezt, mivel őket máris testvéries egyetértésben találja egy másik cél.

De menjünk tovább. Örökös a panasz, hogy földmivelő népünk el van maradva a gazdálkodás terén. Ezen a bajon miért ne segíthetnének a szövetkezetek? Szerezzék be közösen a jobb és újabb gazdasági gépeket, a műtrágyát s más oly dolgokat, amiktől a jövedelem fokozását lehet várni.

Honosítsák meg továbbá maguk közt a házi ipart, hogy a gazda és háznépe legalább a háza körüli dolgokat elvégezhesse idegen segítség nélkül. Idővel, ha egy faluban kifejlesztették a házi ipart — a szövetkezet vásárra is viheti az így készült portékát s tagjainak állandó téli keresetét biztosíthat.

Amint mondtuk, a magyar szövetkezeti ügy ma még csak serdülő ifjuhoz hasonlít, ámde ép a serdülő ifjunak hivatása az, hogy a komoly gyakorlati czélokra kívül megtanuljon a magasabb erkölcsi czélokért is lelkesedni s azok érdekében tenni, küzdeni és fáradni is. Hiszszük, hogy a magyar nép, amely példátlan buzgósággal s nem esüggendő kitartással sietett és siet ma is a szövetkezetek bátyái mögé: bizonyára rájön arra, hogy a rég óhajtott, jobb és szebb jövőt legkönnyebben e bátyákon belül szeresheti meg magának!

Az osztrák munkaképtelenek. Az osztrákok képviselőháza ismét összeült és ismét kezdetét vette a már háromszor félbeszakított kegyetlen marakodás. Most a cseh képviselők a legmégesebbek. Az osztrák képviselőház inkább korezmához, mint törvényhozó testülethez hasonlít. Nincs is remény, hogy ez a ház letárgyalhassa a kiegyezési törvényt, pedig ha ezt most sem tárgyalja le, akkor már alig van más hátra, mint az önálló vámtérület. Megtörténik tehát, hogy éppen az osztrákok kergetnek bele bennünket az oly régen áhitott gazdasági önállóságba.

A szegényügy rendezése.

Az a nyomoruság, ami jóformán az ős óta tart a főváros alsóbb néprétegeiben, a napisajtót nem egy ízben foglalkoztatta. Egy figyelemreméltó tervezésről, az u. n. szegények bankjáról mi is meg-

emlékeztünk; most egy fővárosi törvényhatósági bizottsági tag: *dr. Szalay Mihály* egy egész kötet könyvet irt a szegényügy rendezéséről. A könyvben foglalt javaslat ugyancsak Budapest székesfőváros területén rendezné, foglalná rendszerbe a szegényügyet, ami elsősorban annyiból is szükséges, mert a főváros majdnem háromnegyed milliónyi lakosa közt a jótékony kéznek bizony nehéz dolog kikutatni az igazi szegényt, segélyre, gyámolításra szorulókat.

Szalay terve szerint a magánjellegű és hatósági közjótékonyágnak kell szoros kapcsolatba jönnie egymással, így elkerülhető az, hogy míg a szemérmes szegénynek nem jut a segélyből, a szemérmetlen sorba pumpolja a magános jótékony adakozót és a hatóság jótékonyágát is. Ha a szegényeken való segítség egyöntetű rendszerbe foglaltatik s nyilvántartást vezetnek a segélyben részesülőkről, a fönti visszasság természetesen elesik.

Szalay a fővárost 500 kerületre osztaná, melyek élére egy-egy u. n. *szegények atyja* állana, kihez a szegények bizalommal fordulnának. Ezenkívül minden évben az összes adófizetők közül 5000 polgárt kisorsolnának szegényügyi szolgálatra, mely szolgálatot adójuk nagyságához képest 2—100 koronáig terjedhető összeggel megváltanának a szegényalap javára. A javaslattevő hangsúlyozza, hogy csak természetbeni segítség adassék, pénzbeli semmi esetben. A Szalay eszméje szép és mint halljuk, kivitelével is komolyan kezdenek foglalkozni.

Egy virágzó szövetkezet. A »*Hangya*« központi fogyasztási szövetkezetnek évi mérlege már elkészült. Örömmel vesszük tudomásul, hogy ez a derék szövetkezet hasznos hivatásának teljesítése közben anyagilag is jelentékenyen gyarapodott úgy, hogy az alapítók befektetett üzletrészei most már szépen gyümölcsöznek. Olyan nyereség a »*Hangya*«-é, amelyet nem károsodás és nem átok, hanem ezer meg ezer szegény ember áldása követ.

Egyházi adó.

Egy előfizetőnk azt kérdezi tőlünk, hogy helyesen fizet-e ő ipari foglalkozása után is egyházi adót, holott a földadó után kivetett egyházi adót már is fizeti. Az ipart csak mellékesen üzi és mégis megroították egyházi adóval az ipari adó után is. Hát mel-

A »Sohr Szent-Antal« ezüstacél-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

SOHR JÓZSEF UR, SOMOGY-SZILL.

ki a tavalyi londoni kiállításon 100 koronát fizet annak, ki egy u. n. »Sohr Szent-Antal«-ből egy »Sohr Szent-Antal«-et tud előmutatni.

200 koronát fizet annak, a ki 100 drb »Sohr Szent-Antal«-et tud előmutatni.

A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne re deljen, míg fenti hírneves cég-től képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinék ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon. — A téli hónapok legalkalmasabbak megrendeléseket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény! — Teljes jótállás! — 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! — Lelkiismeretes ki-zolgálás! Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

tányos-e ez az eljárás, vagy sem? Miután ilyen irányban sokan intéznek kérdést hozzánk, nem tartjuk szükségtelennek olvasóink felvilágosítása végett alábbi részletes feleletet közölni:

Az egyházi adó kivetésénél az a helyes szempont az irányadó, hogy mindenki évi jövedelmei arányában járuljon az egyház fentartási költségeihez. Jövedelem alatt természetesen nemcsak a ház- és földbirtok jövedelmét kell érteni, hanem mindazon jövedelmet is, amelyet valaki fizetése, tőkepénzének kamatai, iparüzés vagy tudományos foglalkozás révén stb. élvez. Az egyházi adó céljából minden egyes polgár jövedelmét külön megállapítani nem lehet, de nem is szükséges, mert ez az állami adóztatás céljából minden egyes jövedelmi ágra nézve már ugy is megtörtént és fel kell tennünk, hogy az így kivetett állami egyenes adók az illető adózó polgárok jövedelmével csakugyan arányosak is. Ennélfogva az egyházi adó az összes állami egyenes adók arányában történik. Az összes egyenes adók, tehát nemcsak a föld- és házáadó, hanem a kereseti adók után is, mert hisz ha ezt mellőznék, akkor igen sok olyan nagyjövedelmű polgár szabadulna az egyházi adó fizetése alul, akinek ingatlanai nincsenek.

Az az eljárás tehát, hogy az egyházi adót a kereseti adó után is kivetik, egészen helyes és méltányos. Az adó kivetésénél arra sem lehet tekintettel lenni, hogy az illetők csak az év egy részében foglalkoznak iparral, mert fel kell tennünk, hogy ezt már a III-ad osztályu kereseti adó kivetésénél is figyelembe vették.

A kivándorlás ellen. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület országszerte kutatja, hogy miért vándorolnak ki honfitársaink és hogyan lehetne bajukon segíteni. Községenként szerzi be, megbízható férfiaktól a tapasztalati adatokat, hogy ezek alapján a kormánynál sürgethesse a szegény néposztály gazdasági bajainak orvoslását. Kívánjuk, hogy a gazdák országos egyesületének hazafias törekvése sikerre vezessen!

A Széchenyi-lakoma.

Az ország egyik legnagyobb társasköre, a Nemzeti Kaszinó minden évben nagy lakomával ünnepli meg a nagy gróf Széchenyi István emlékezetét. Az idei lakomát a múlt vasárnap tartották meg s szokatlanul nagy számban jelentek meg főuraink. Előzőleg a Kaszinó közgyűlése volt, melyen igazgatókká megválasztották gróf Andrássy Aladárt, gróf Zselénski Róbertet és Beöthy Ákost. Az agráriusvezérek egyhangu megválasztását lelkes éljenzéssel fogadták a tagok.

A lakomát este 6 órakor tartották meg s a Széchenyi-serleggel kezében Beöthy Ákos mondott pohárköszöntőt, melyben a Kaszinó nagynevű alapítóját, gróf Széchenyi Istvánt jellemezte, mint em-

bert és hazafit, aki nemzetének nagygyá, erőssé tevésén fáradozott s mikor hazánk egére alkony borult, elborult az ő elméje is nemzete sorsa fölött való nagy tépelődésében. Ezután kiürítette a serleget Széchenyi István emlékezetére. Beszéltek még a lakomán Desseffy Aurél és Zselénski Róbert grófok is.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A délafrikai harezterről érkező újabb telegramok meglepő hírt közölnek: azok a burok, akik néhány nappal ezelőtt Komatipoortnál betörték portugál területre s elfoglalták és tönkretették a Delagoa-öbölbe vivő vasutat, most Lorenzo-Marquez előtt állanak. A portugál gyarmat e nagy kikötővárosában nagy a rémület, sürgősen segítséget kértek az angoloktól s most a délafrikai angol hajóraj siet Lorenzo-Marquezbé, a város védelmére. Az a célja a buroknak, hogy a Lorenzo-Marquezban őrzött bur foglyokat kiszabadítsák. Londonban nagy az izgatottság, mert senki sem merte volna elgondolni, hogy a burok annyira merészek volnának. Nem is akarják Londonban elhinni a hírt, mert nem hivatalosan jelentik, de azért mégis nagyon nyugtalanok, mert Lorenzo-Marquezt csak pár ezer főnyi helyőrség védi. Régebben jött ugyan Lisszabonból néhány portugál csapat a kikötőbe, de ezeket a csapatokat még a múlt év végén Kitchener kívánságára a transzváli határra küldték. Azzal, hogy a burok portugál területen hadakoznak, nyíltan provokálják Portugáliát is; ez azonban nem sokat változtat az eddigi dolgokon, mert hisz Portugália eddig is az angolokkal tartott s mindenütt támogatta Angliát, ahol lehetett. A Delagoa-vasutat is rendelkezésére bocsátotta Angliának, amely föl is használta volna a vonatot csapatszállításra, ha lettek volna újabb csapatai, amelyeket ezen a vonalon Transzválba szállíthatott volna. Miből pedig Anglia ereje már is kimerült. A portugálok a vasutnak most még kevesebb hasznát fogják látni, mert a burok elpusztították és ugyszólván az egész vonalat újból kell megépíteni. De ha megépítik is, a burok rövidesen ismét szétrombolják. És ha most nem is ostromolják meg a burok Lorenzo-Marquezt, elérték azt, hogy a harezteret még jobban kiszélesítették s Kitchener kénytelen még jobban szétforgácsolni haderejét, mert a portugálok szíveségükért megkövetelik, hogy legalább védjék meg őket az angolok. A portugál gyarmatban is ugyanazt a tervet követik tehát a burok, mint a Fokföldön; itt Fokváros, amott Lorenzo-Marquez a céljuk s maguk után csalják Transzválból és Oránzból mindenfelé az angol csapatokat, folyton kisebbitvén ezzel Kitchener pretóriai seregét.

Nagy a bosszusága Kitchenernek, hogy nem bír egy nagy összpontosított sereggel kirukkolni, hanem apró csapatokban főlemésztí erejét. Nem meri Pretóriát elhagyni s nyugatra a közelben levő Delarey ellen indulni, mert nyomban Pretória vagy Johannesburg alatt terem a keleti hegyekből Botha; s keletre sem mehet Kitchener, mert Delareytól fél. Ilyen módon csak tábornokait küldheti ki egyik vagy másik irányban, ezek a tábornokok pedig, mint a táviratokból már ismeretes, mindenütt kudarcot vallanak.

Összetartás!

Magyar Mihály: Részeg vagy Mizsó!
Mizsó: Te megvagy pityakus!
Magyar Mihály: A sárba dülsz, Mizsó!
Mizsó: Tíged is belédüti a tudományod!
Magyar Mihály: Vosz ide a hátad, Mizsó!
Mizsó: Hát ez mi lesz?
Magyar Mihály: Tartsunk össze! Akkor segítve lesz a bajunkon.

Mizsó: Ni, te ni! még csak el sem dülünk. Fájintos eszed meg van. Hol tanultál a zösszetartást??

Magyar Mihály: A »Független Ujság«-ból, mert ez a lap a legjobb néplap. A »Független Ujság« minden előfizetőjének ingyen küldi meg a *Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv*-et. A »Független Ujság« minden héten 16 oldal tartalommal jelenik meg. Hirt ad a hazai és külföldi eseményekről. Minden számába sok szép képet közöl. Van benne jó tanács a gazda ügyes-bajos dolgairól. Minden héten talányokat hoz és a megfejtők között egy értékes regényt sorsol ki. Ennek a lapnak hasábjairól tanultam én az összetartás hasznát.

Mizsó: Ijjen a »Független Ujság«!! a többi ujság nem éri, csak fületlen gombot!

A »Független Ujság« előfizetési ára:

Egy évre 6 korona, félévre 3 korona.

Mutatványszámot ingyen küld a »Független Ujság« kiadóhivatala, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Az örökös toloncz. Össze-vissza tizenhat eszten-dős Goralitz László, de valóságos esirkefogó. Legalább tizenötször ítélkezett már rajta a rendőrség s

nyolecszor tiltotta ki a főváros területéről és tolonczolta el. De azért Goralitz mindig visszakerült a fővárosba, mert a hatóságok semmiképen sem tudnak megegyezni az illetékességén. Legutoljára Gyöngyösre tolonczolták, de ott sem fogadták el.

— Hogy kerül megint ide? vallatta a kapitány.
 — Gyalog jöttem Gyöngyösről.
 — Hiszen azt mondta, hogy többé nem jön ide.
 — Hát miért hoztak? — felelt czinikusán az elzüllött gyerek, aki foglalkozásának nevetve vallja, hogy tolvaj.

— Mit gondol, mi lesz magából?
 — Tudom is én. Tessék eltolonczolni, legalább utazom egy kiesít.
 — Gyöngyösről miért jött vissza?
 — Mert kiutasítottak.
 — Keressen magának munkát, akkor itt maradhat.

— Nem tudok én semmi mesterséget.
 — Napszámos csak lehet.
 — Az nem nekem való.
 — Ugy, akkor bezáratom harmincz napra tiltott visszatérésért.

— Ez igazán különös, fakadt ki Goralitz. Hát hova legyek én? A hová megyek vagy visznek, kikergetnek mindig. Az erdőben csak nem élhetek.

— Majd megállapítjuk az illetékességét.
 — Csak látnám, mosolygott a züllött suhancz, akinek igazi mulatság, hogy annyi dolgot ad a hatóságoknak.

Királyunk ösének kardja. A speyeri dombon a minap régi német esászárok sirját fedezték fel, többi közt Habsburg Rudolf sirját is. A koporsóban egy kardot találtak, melyről midőn a rozsdát letisztították, megállapították, hogy az Habsburg Rudolf kardja. Az egyik tudós a kardot bemutatta ő Felső-gének a királynak is, ki a tudós jelentését nagy örömmel fogadta.

Pestises patkányok Fiumében. Néhány nappal ezelőtt a Ville de Havre gőzös érkezett meg Kalkuttából és Port-Saidból a fiumei kikötőbe. A gőzősön néhány patkány hulláját találtak s minthogy a hajó postis-fertőztette vidékről érkezett: megbízták a kikötő-orvost, vizsgálná meg a hullákat, minthogy a patkányok legveszedelmesebb terjesztői a pestis-járványnak. Az orvos a vizsgálatot a város közepén fekvő kormánypalotában végezte. Mindenütt a világon elszigetelt laboratoriumokban végzik az ilyen vizsgálatokat, így kellett volna tenni Fiumében is. Különben még mindig nem tudódott ki, hogy találtak-e pestis-bacillusokat a patkányokban.

Deák Ferenc halálának évfordulója. Január hó

28-án mult annak 25 esztendeje, hogy a haza bölese elköltözött. Az ő halálának évforduló napja sok szíven ébreszt kegyeletös érzéseket. Deák Ferencz negyedszázad előtt sirba szállott, de hallhatatlan szellemének ma is élnek alkotásai. A jelen kor nemzedéke Deák Ferencz elveinek követésétől várja a haza fölvirágzását. Deák Ferencz valódi tanítványai állanak a közügyek élén és azokat a Deák Ferencz szellemében vezetik. Hervadatlan koszorút helyezünk 1867. nagy államférfiának siremlékére, hálát adva Istennek, hogy őt a nemzetnek adta és kérve a mindenhatót, hogy válságos időkben mindig oly böles vezetőket, a nagy szív, nagy elme, tiszta és önzetlen jellem oly mintaképeit állítsa a nemzet és a korona oldalára, aminő Deák Ferencz volt!

A háládatos szőlőtő. Nem mindenkinek terem egy szőlőtőn annyi bora, mint a zalamegyei Szent-Békállán Fatér Béla kovácsmesternek. Az udvarán van egy szőlőtő, amelyen a mult esztendőben a szüretig megtermett — nem számítva az időközben leszakított fürtöket — 2222 fürt, amiből 196 liter mustot sajtoltak. A szőlőtő már 14 éves.

Madách szobra. Balassa-Gyarmaton végre komolyan hozzálátnak, hogy éreztelék örökítse meg Nógrádmegye nagy fiának, Madách Imrének: »Az ember tragédiája« szerzőjének emlékét. Egy nógrádi nagybizottság elhatározta, hogy a szoboralap javára márcziusban nagy Madách-ünnepet rendez.

Lónyay grófék Budapesten. Gróf Lónyay Elemérné, Stefánia kir. herezegné a legközelebbi hetekben férjestül Budapestre érkezik. A grófi pár idejövételének az a magyarázata, hogy a grófné örvendetes családi eseménynek néz elébe s ezt a magyar fővárosban óhajtja bevárni.

Halál a jég alatt. Komáromból megrendítő szerencsétlenség híre érkezik. Szabó Sándorné gutai Jakos két leányával Komáromba igyekezett, hogy szolgálatba adja őket. Hogy utjokat megrövidítsék, a Vág folyón akartak keresztül menni. Az olvadástól meglazult jég azonban beszakadt alattuk, mindhárman a jég alá merültek s ott lelték halálukat.

Bresci szökési kísérlete. Umberto király gyilkosa, Bresci, január hó 23-ára virradó éjjel meg akart szökni börtönéből. Az örök azonban résen voltak, mert Miláno prefektusát névtelen levelekben figyelmeztették, hogy a városban összeesküvés készül Bresci kiszabadítására. A prefektus nyomban értesítette a kormányt s a fogház igazgatóságát, így Bresci rajtaveszett. A királygyilkost másnap éjszaka váratlanul és a legnagyobb titokban elvitték Porto Longoneba gályarabságra, noha még nem fejezték be a vizsgálatot a büntársak ellen. Csak most tudták meg Milanóban, hogy Brescit elszállították s ez a hír nagy izgatottságot keltett.

Kivándorlás Szepesmegyéből. Szepesmegyében a mult évben 3500 Amerikába szóló utlevellet adtak ki. A kivándorlók száma az előbbi évéhez képest 250-nel apadt ugyan, de még ez is óriási szám, a mely szomorú bizonyossága az ország általános el-

szegényedésének. Magából Szepesmegyéből tiz év alatt több mint tizezer vándorolt ki Amerikába, ami komolyan gondolkozóba ejthetné már a kormánykörököt.

A szibériai vasut magyar építője. Többször emlékeztünk már Gubányi Károly hazánkfiáról, ki tevékeny részt vett a híres szibériai vasut megépítésében. Gubányi mostanában érdekes levelet irt Mandzsuroszágból; a kínaiakról azt írja, hogy babonás félelmükben éjjel nem merték az alagutvájó munkát végezni.

Egy szabadsághős aranylakodalma. Temerinben most ünnepelte Ivanits János 48-as huszár-tizedes aranylakodalma. Ivanits 14 esatában vett részt Guyon és Perczel tábornokok alatt. Verbásznál, ahol Guyon tábornok Jellasich hadtestét szétverte, Ivanits egy hőstettet is vitt véghez. A véres esata közben Sztítás főhadnagy lovascsapatával odavágtatott, ahol a dzsidások zászlója lengett s Ivanits a zászlót, bár akkor már több sebből vérzett, a zászlótartó kezéből kiesavarta s azt a csapat örömrivalgása mellett a főhadnagyának átadta. A temesvári ütközet és a világosi fegyverletétel után neki sikerült őt társával együtt lóháton az ellenség elől elmenekülni és sok viszontagság után Temerinbe eljutni, ahol jelenleg is közszereteten tölti napjait.

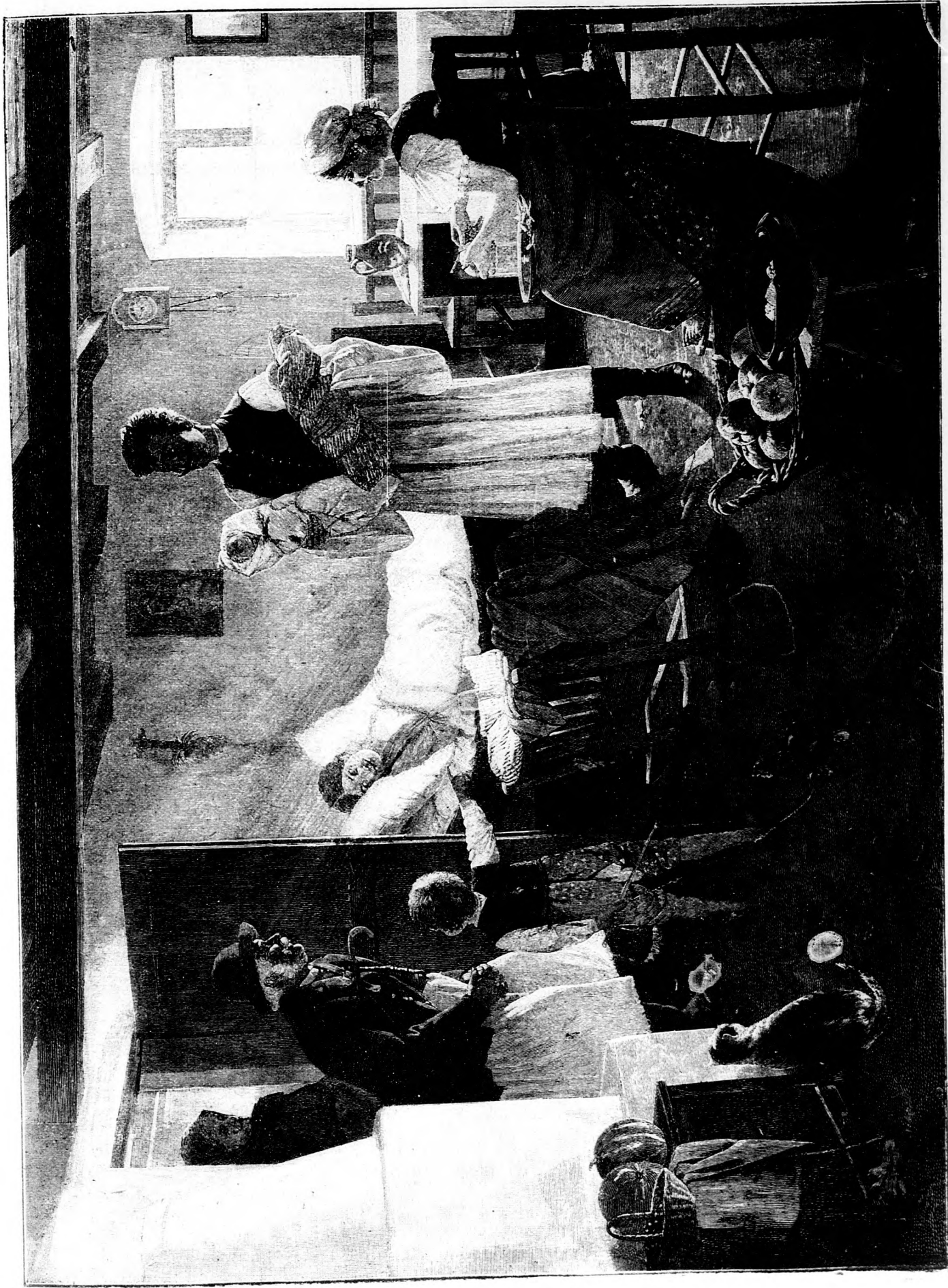
A honvédelmi miniszter állapota. Bárá Fejérváry Géza honvédelmi miniszter azt a kívánságát fejezte ki, hogy a miniszterelnök látogatná meg. Széll Kálmán meg is látogatta a minap a lábadozó beteget, akit a legjobb hangulatban és örvendetesen jó színben talált.

Gyertyaszentelő. Azt tartották a régi öregek, hogy ha gyertyaszentelő boldogasszony napján, február másodikán kisüt a nap, a téli álmát alvó medve kibuvik odujából, elezammog a forráshoz és nagyot huz annak kristályvizéből és visszafekszik a barlangjába s ki se üti onnan az orrát 40 napig, vagyis 40 napig zord, télies idő leszen. Ha igaz az öregek mondása, akkor az idén nem lesz hosszú a tél, mert nem sütött ki a nap, a maczkó nem mozdult ki barlangjából. Ennél a népmondánál azonban még sokkal szebb a Gyertyaszentelő Boldogasszony napjának a jelentősége; e nap mutatta be az Urnak Mária a kised Jézust és imádkozott a gyermek jóvoltáért. Mikor kijött vele a templomból, elébe állt egy öreg ember, bizonyos Simeon nevezetű, ki üdvözölte a kisedet, mondván:

— Te leszel a világ világossága, aki megengeszteled az apák vétkeit s aki üdvözítet majdan az egész emberiséget!

Akik ezt hallották, azt mondták, hogy: Amen, ugy van.

Népgyűlés a burok érdekében. A budapesti, szervezkedő félben levő bur-bizottság lehetőleg széleskörű mozgalmat akar indítani a burok érdekében. E végből elhatározta, hogy a legközelebbi vasárnapok egyikén népgyűlést tart a Nemzeti Lovardában. A gyűlésen az ismert barbarát országgyűlési képviselők fognak elnökölni és beszédeket mondani. A népgyűlés kapcsán végleg megalakul a budapesti bur-bizottság.

DUPLA VAGY SEMMI.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A takarmánytermesztésről.

A takarmánytermesztéssel kiméljük a talaj erejét. Gyökérzetük, beárnyékolásuk és táplálkozásuk kedvezően és javítólag hat a talajra, lehetővé teszi több haszon- és igásmarha tartását, a trágya szaporítását és így jövedelmező is. E mellett a gabona-termelés is jobban kifizeti magát, mivel több állatot tartva, trágyánk is több lesz, földjeinket kellő erővel láthatjuk el.

Ezekből az következik tehát, hogy minél nagyobb jövedelmet akarunk gazdaságunkból kimutatni, minél inkább szükséges a termőtalaj növényi tápkészletét kimélni és fentartani, illetve pótolni és gazdagítani, annál nagyobb fontosságot kell a mesterséges takarmányfélék termesztésére fordítanunk.

Arra a kérdésre, hogy egy gazdaságban mennyi és milyen takarmányt termesztünk, irányadók a következők. Törekednünk kell arra, hogy az állatok száma, kora és tartásuk ezéjához képest elegendő takarmányunk legyen ugy télen, mint nyáron és gondoskodnunk kell az egymással ezélszerűen keverhető száraz és leves takarmányfélék termesztéséről. Ha több lovunk van, vagy ha hizlalunk, ugy első-sorban is a megfelelő mennyiségű szénáról kell gondoskodnunk, míg ha teheneink vannak nagyobb számmal, ezek — különösen nyári istállózás mellett — nagy mennyiségű erőteljes zöld takarmányt szükségelnek s ezért itt arra legyen gondunk, hogy az kora tavasztól késő őszig el ne fogyjon. Ilyen esetben ezélszerű választékban, egymás mellett s egymás után termesztetni a takarmányt; pl. legkorábban etethető téli bükköny vagy borsó, azután zöld rozs, lóhere, luczernát, mely után másodvágásu luczerna vagy zabos bükköny következhet; ezután jön a második lóhere vágás, később a esalamádé, harmadik vágásu luczerna stb. Így tehát megfelelő beosztással vagy az idő szerint a természetendő takarmányt megválasztva, egész nyáron át takarmányozhatunk, a zölden fel nem etetett takarmányt pedig télire felszáríthatjuk.

A takarmánytermesztésnél a helybeli tapasztalatok szerint szem előtt tartjuk azt, hogy földjeink összetétele és a klimatikus viszonyok melyeknek kedveznek jobban s a szerint termeljük őket. A herefélék, lóhere, luczerna, baltaczim jobb földet kívánnak, míg a silányabb talajokon, a hol a herefélék nem diszlenek, esalamádé, bükköny, mohar, esibehúr, zöldrozs vetendők.

A termesztendő takarmányfélék évelők és egy-nyáriak. Évelők a lóhere és a pázsitfélék, egy-nyáriak a mohar, bükköny, zöld tengeri, zöld rozs, esil-

lagfürt, előbbieket főleg mély gyökérzetük, erős beárnyékolásuk által a talaj kimelésére és javítására jótékonyan folynak be, tökéletes takarmányt szolgáltatnak; az egy-nyáriak a munkát és magot csak egyszeri terméssel fizetik meg, de ott, a hol a lóhere és pázsitfélék nem termesztethetők, igen számbavehető pótlást nyújtanak. *Ágh E.*

Képek a léczfalvi mintagazdaságból.

A hegyes-völgyes Háromszék vármegye Fekete-Úgy széles völgyében fekszik Léczfalva község. 236 ház van benne, ezer egynéhány ember lakja. Itt létesített Háromszék vármegye mezőgazdasági bizottsága 1897-ben egy mintagazdaságot, melynek tulajdonosa *Márton Mózes*. Az egész birtok 15 katasztrális hold, a mely nagyobb részt örökségképen maradt mai tulajdonosára. Ebből a 15 holdból 11 szántó, egy darabban, 3 hold rét, a többi belsőség és kert.

A gazdaságban megállapított vetésforgó: 1. kapás trágyázva és pedig $1\frac{1}{2}$ hold tengeri, 1 hold burgonya, $\frac{1}{2}$ hold takarmányrépa. 2. Tavasz kalászos; 2 hold zab, 1 hold árpa. 3. Vörös lóhere. 4. Őszi rozs. A gazdaságban különösen szép magyar-erdélyi szarvasmarhát tenyésztenek, melyekből egy sor egyik képünkön is látható. Másik képünk a gazdaság majorját mutatja, lakóházával, istállóival és pajtájával.

A szőrváltás elősegítése.

A szőrváltás házi állatainknál ősszel és tavasszal észlelhető; a lovak és szarvasmarháknál főleg tavasszal mutatkozik a szőrváltás, az őszi már sokkal jelentéktelenebb. Szőrváltás idején az állatok nagyon bágyadtak és igen érzékenyek az időváltozás és egyéb, ártalmukra szolgáló befolyások iránt, — s ezért ilyenkor különös ápolásra van szükségük. Különösen a fiatalabb még növekedésben levő állatok kívánják meg ezt.

Az első, amit szőrváltás idején szem előtt kell tartanunk az, hogy tápdusabb takarmánnyal etessük állatainkat; ezenkívül tisztogassuk szorgalmasan őket, csak könnyebb munkára használjuk, óvjuk a meghűléstől és vigyázatosak legyünk a takarmányváltoztatásnál. Ha a szőrváltás ilyen viszonyok mellett sem megy rendesen, akkor egészségi tekintetben van zavar s ilyenkor megfelelő diéta mellett sózás és kevés kénadagolás ajánlható. Dara vagy pogácsa félék megszóva szintén jó sikerrel alkalmaztatnak. Ahol a takarmány fehérjében és zsirban bővelkedik, az istálló $13-14^{\circ}$ meleg, ott a szőrváltás több héttel előbb áll be, ugy hogy midőn a tavasz munkák megkezdődnek, a szőrváltás már befejeztetett, mi az állatok egészségére és így tevékenységükre is nagyon előnyös.

Vegyések.

Sót a sertéseknek! Nem szokásos a sertéseknek sót adni, pedig ez nagyon ajánlatos. Ha a sertés nem is kívánja meg egy a sót, mint a többi állat, mégis szívesen veszi föl, úgy a legelőn, mint az istállón tartva és mindenesetre ajánlatos gondoskodni arról, hogy sóhoz jusson. Ha a sertéseknek főtt takarmányt adunk, azt mérsékelten sózással izletesebbé tehetjük; körülbelül oly mértékben sózzuk meg a takarmányát, mint az emberi eledelüket. Ha sertéseinknek rendszeresen adunk sót, ez által biztosítjuk az állatok jó étvágyát és elejét vesszük az emésztési zavaroknak. Előmozdítja az egészséget és emésztést az is, ha a sertések időről-időre kevés meszet kapnak, vagy ha kis mennyiségben égetett magnésia kevertetik a takarmányba.

A vasgálicz, mint gyümölcsfa-trágya. Egy nagyobb gyümölcstermelő-telepen azt tapasztalták, hogy bizonyos körülmények között a vaspör kitűnő trágyául szolgál a gyümölcsfák, különösen a körtefa számára.

Az oly körtefák, melyek mindig pattanásos és repedéses gyümölcsöt hoztak, elvesztették ezen kellemetlen tulajdonságukat, mihelyt vastrágyát kaptak.

Több kertész alkalmazta a vastrágyát s az által, hogy gyenge vasgálicz-oldattal (1 liter vízre 1 grm. vasgálicz) ismételtelen megöntözték a fák gyökereit s megfeeskendezték a leveleket, elérték azt, hogy a gyümölcs jóval nagyobb lett, mint azelőtt volt.

Léczfalvi mintagazdaság majorja.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGENY. —

(7)

Írta: **Péterfi Tamás.**

(Folytatás.)

A nyárban oly kellemesen illatozó virágos kiskert kapuja előtt elébb a lábával félre huzta a havat, aztán óvatosan fölnyitva a kis kertajtót, belépett az oláh leány. Eszter a lakószoba ajtajában várta elgondolkozva és oly nesz nélkül jött az érkező, hogy jónak látta megszólítani az ott álldogáló leányt.

— Eszter! — hallatszott barátságosan figyelmeztető hangja az oláh leánynak.

— Én vagyok. Jöhetsz! — biztatta a székelyleány és nem bírta elképzelni, hogy honnan tudja az ő nevét ez a fáta?!...

— Ugy-e, nem neheztelsz reám! — kezdé beszédjét, a mint közelébe érkezett. — Sokat, nagyon sokat akarok neked mondani, ha meghallgatod.

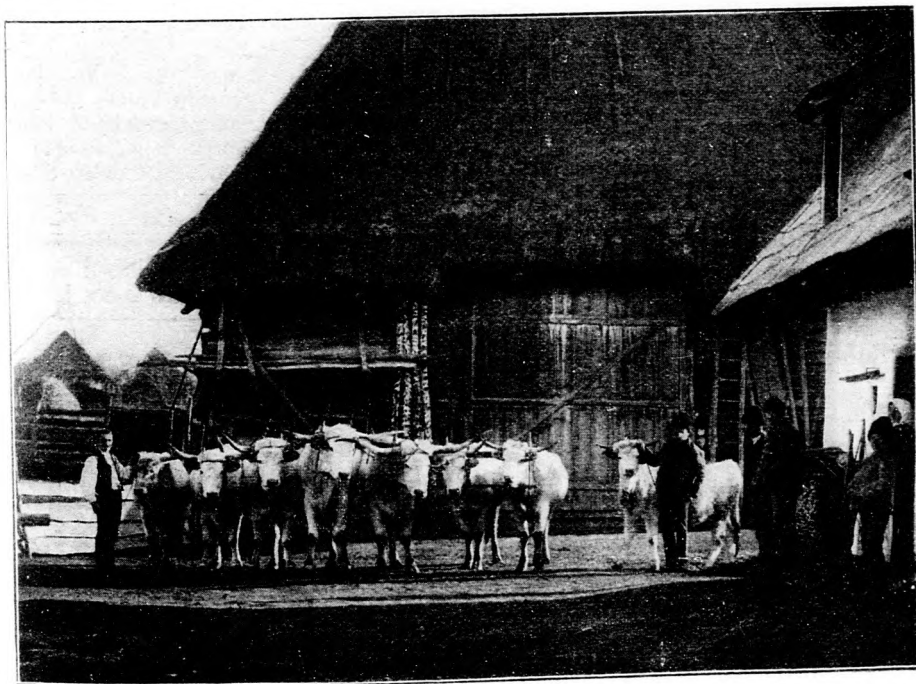
— Nagyon örvendek, hogy van valaki, aki megérti a magyar beszédet. Örömem kétszeres, hogy hozzám hasonló ifju lány vagy. Jöjj be.

— Te olyan jó vagy! — dicsérte az oláh leány és olyan sajnálkozva kérdezte tovább, — miért is jöttetek ide?... Nem féltek a vérengzésektől, melyek nap-nap után szaporitják az ártatlanok vérpatakját?...

— De itt nincs vérengzés!?!...

Az oláh leány közelebb hajolt Eszterhez és halkán, suttogva folytatá:

— Nincs, de lesz!... Azért jöttem hozzád, hogy mindenről tudassalak...

Léczfalvi mintagazdaság szarvasmarha állománya.

— Megrémítesz!
 — Ne ijedj meg, édesem, hiszen itt vagyok én, aki oly nagyon szeretlek.
 — Akit alig egy-két perc előtt láttam legelőször életemben?...
 — A szeretetet nem a hosszú idő, hanem az alkalom méri meg, édesem. A veszély most még nem nagy, csak lehet. De az uraság megelőzhető, mert őt kedvelik az itt lakók. Mond meg a bátyádnak, hogy menjen Bárdy Akoshoz és figyelmeztesse őt. Össze kell hívni az embereit. Tartson beszédet hozzájuk és intse őket nemes szavaival becsületre, tisztosságra.
 — Ugy teszek, — igérte Eszter.
 — Vigyázzatok. Otthon legyetek mindig...
 — A fejünkben kell otthon lenni, de hogy hívják tégedet, jó leány?
 — Nem árulsz el?... — tudakolta a kételkedés hangján, de nem egész komolysággal az oláh leány.
 — Fogadom, hogy nem!
 — Én a kis-székelyi birónak, Hárhulla Péternek vagyok a leánya. Nevem Flóra, de a falu népe kényeztetve „flore mundrá”-nak nevez. (Flore mundra = büszke virág.)
 — És hogy jöttél erre a gondolatra, hogy miniket figyelmeztess? Pedig mi semmi jót nem tettünk veled, édes Flórám!
 — Az oláh leány végig nézett Eszteren.
 — Ti olyan jók vagytok!...
 — De honnan tudod ezt?
 — Látom az arcodról. Atyád, te, meg a bátyád! mind a hárman. Ugy szeretlek titeket. Aztán tudod, hogy nem lesz itt neked más barátnőd, mert csupán én tudok magyarul az egész faluban.
 — És te hol tanultál magyarul?
 — Az udvarban laktam több évig. Ott is szerettek, de aztán apám úgy akarta, hogy ne lakjam ott, mert nem vagyok rászorulva a szolgálatra, én pedig tudtam, hogy rá vagyok szorulva, ha nem a pénzért, de a tanulás miatt.
 — Kedves barátném leszel, Flórám...
 — És egyetlen!
 — Egyedüli, akit úgy fogok szeretni, mintha testvérem volnál. De egy kifogásom már van és ezt a barátnőmnak meg kell, hogy mondjam.
 — Mi lehet az?...
 — Az, hogy te még most sem mondottál igazat. Nem szemrehányásképen mondom ezt, kedvesem, de miért titkolod!...
 — Mit titkolok?...
 — Én hiszem, hogy szeretsz, — folytatá Eszter, — én még jobban szeretlek. De van, lenni kell még valami egyébnek is a puszta arcjóságnál minálunk! Ugy-e, édes Flórám?... — és megölelte a derék oláh leányt.
 Flóra rátekintett. Zavart volt és nem felelt, de Eszter tovább folytatta.
 — Ugy-e milyen jó a zsákot tartani.
 — Te gunyolni akarsz, Eszter? — és elpirult, sötét vörös színű lett az arca.
 — Ments Isten! csak tudomásodra akartam hozni, hogy hiába titkolod előttem a te vonzalmadnak, szeretetednek a fő okát.
 — Nos, hát legyen! Kimondom! Szeretem a bátyádot, Izrát, szívből, igazán és mélyen az első pillanat óta, hogy megláttam! Szeretem most, amikor minden oláh késsel fenyegeti a magyart! És ha ő rám se nézne vagy talán ellökne, eltiporna, még

akkor is szeretném! Ha kigunyol, imádkozom érte, mert szeretem!

— Szegény Flórám, — kezdte Eszter a szájalom hangján, — hát beszéltél-e legalább velem?

— Nem, de beszélni fogok... —

— Tudod-e, hogy amilyen jó fiú, amilyen igaz testvér, épen oly hideg a szerelem iránt? Tudod-e, hogy jégből van a szíve? És leányra még szemet sem vetett soha?... —

— Lehet! — felelt Flóra határozott hangon, — de én szeretem őt! És elvárom, hogy te, mint igaz barátnőm, nem fogsz gunyosan beszélni előttem rólam.

— Arra gondolnod sem szabad! De ígérem, hogy önzetlen leszek és őszinte veled szemben.

(Folyt. köv.)

Betűtalány.

— Szittytól. —

CZ ügy.

TT

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő február hó 16.

A „Független Ujság” 5. számában közölt talány megfejtése:

„36 lud volt.”

Helyesen fejtették meg: Janosó Mariska, Polgár Terézia, Antalik Mariska, Oszváld Erzsébet, Horváth Erzsébet, Tóth Erzsike, Takácsi Irma, Keckeméti Mariska, Szabó Mariska, Várady Lenke, Préczik Róza, Faragó Klára, Venyige Erzsike, T. Pádár Erzsé, Baráth Lajosné, Slárku Istvánné, Hegyi János, Daróczy Mihály, Bede Ferencz, Takáts István, Huszár András, Závodszy István, Tanczer Ferencz, Bakonyi István, Lepény Mihály, Barcsi András, Drein Gábor, ifj. Végh Ferencz, Vilmányi Kiss Sándor, Kun Pál, Dencsi György, Fura Dezső, Julos Mihály, Bodnár Nándor, Sényi János, Hallai Ferencz, Nagy Lajos, Takátsi Imre, Keckeméti István, Galló Lajos, Kati János, Eskütt György, Gál Károly, Kovács Bálint, Balázs János, Szabó Ferencz, Beviz István, Varga Péter, Kelemen János, Zachár László, Magyar György, Schneider Ambrus, Szatmáry Sándor, Buró Sámuel, Izrael Mózes, Rajz Ferencz, Pánczél Sándor, Mészáros József, Nagy János, Samu Sándor, Mozgay Mihály, László István, Berényi József, Duka János, Baráth János, Hasch József, Szita Mihály, Kovács Antal, László Endre, Nagy Sándor, Benedek József, Speizer János, Mutván Antal, Londberger Ferencz, Csaplár Sándor, Papp Lajos, Soltész Márta, Loboda Ferencz, „Rima-kalozsai munkásegylet”, Sebők István.

A sorshuzásnál Varga Péter neve (Komárom) jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Tolnai Lajos „Az oszlopbáró” című regényét küldöttük meg. Ezenkívül Péterfy Tamás ur emlékéül megküldötte „Közös sors” című eredeti székely regényét Várady Lenke ev. ref. tanítónőnek (Balaton-Udvári).

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet üzemen!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
 gazdasági gépgyár
 RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
 BUDAPESTEN,
 KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

MAGÁNJARÓK
 (uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetk.

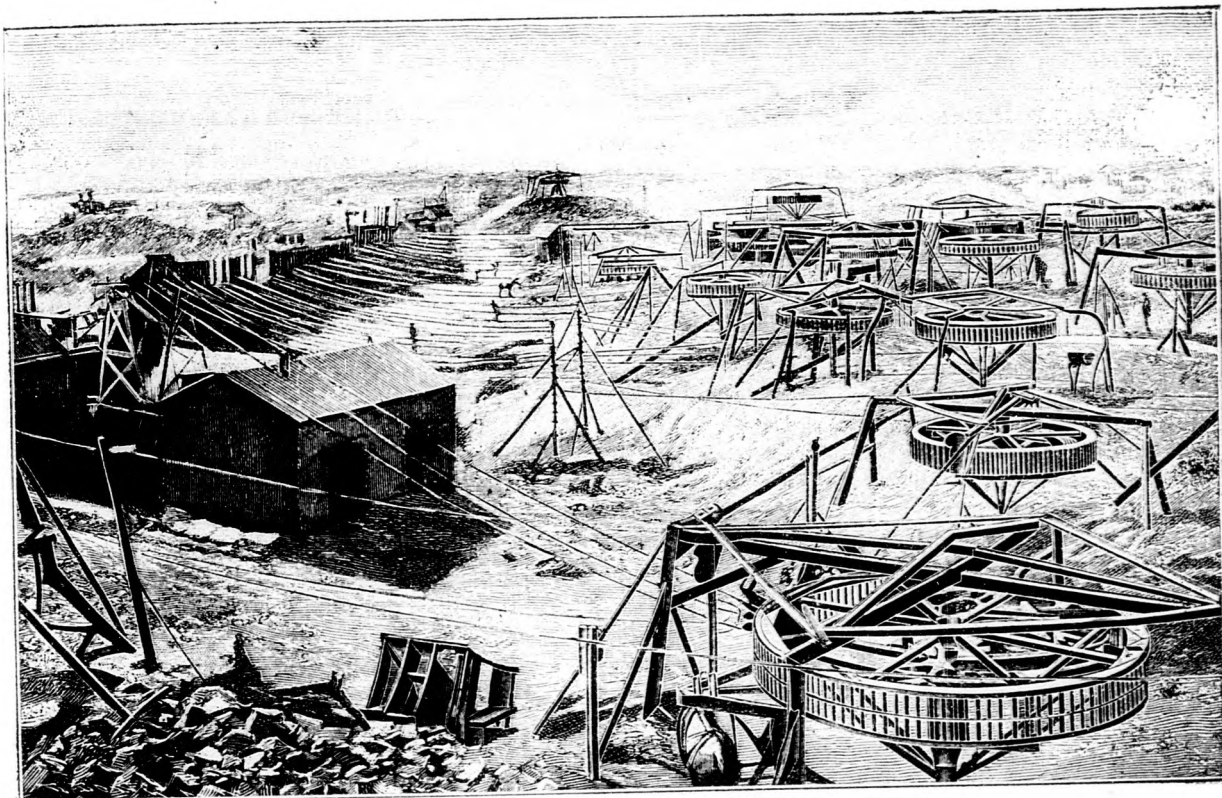
Képeinkhez.

Dupla vagy semmi. Ma már az a divat járja főleg az urj családokban, hogy két gyermek, ha van, akkor az orrára koppantanak a gölyának. Ezt a rossz családi szokást a francziáktól tanulják el az urak, de nem is hoz ez boldogságot. A családban a szülő a kertész, a gyermekek a virágok, minél több virág van a kis kertben, annál becsesebb a család kertje. Csupán az a jó szerencsénk, hogy a nép között ez a gölyafelgyeplőzés még nincs divatban és kívánatos is, hogy ne jöjjön. Mennyivel boldogabb a család, ha nem fél az élettől, ha több gyermekkel

sok emberélet árán vették el a buroktól. A gyémánttelepen láthatók a földrostáló készülékek, melyeket gőzerővel forgatnak, hogy a gyémántköveket megtalálják a kirostált föld nyomában. A jövedelme ezen telepeknek mesészerű. Azért nevezik a főbb részvényeseket gyémántkirályoknak.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Baán Józsefné urnő. A közönséges hazai magyar ludaknál rendes szokás 6—8 tojóra 1 gunárt, a nagyobb testűeknél 3—6 tojóra egyet s végre az emdeni ludaknál

A KIMBERLEY-I GYÉMÁNTTELEPEK.

áldja meg az Isten. Tessék csak megnézni azt a boldog családapát a képünkön. Milyen büszkén mutatja a látogatóba jött nagyapónak, hogy nem is egy, hanem kettő!! Dupla, vagy semmi!! A fiatal gazda arcán nem elkeseredés van ezért, hanem öröm, mert remél két munkás kezében. A nagyapó is mosolyog és örvendenek valamennyien. E kedves képünköt, hisszük, hogy szívesen nézik meg a farsangon összekelő boldog párok.

A kimberley-i gyémánttelepek. A Dél-Afrikában most folyó angol-bur háborúnak indító okai az arany- és gyémántbányák voltak. Mult számunkban egy aranybányát, most gyémánttelepet mutatunk be. Ezért kezdték a burok elnyomását, hogy kicsikarják kezeiből a sok vagyont, de ujabban fordult a harez esélye, mert a burok győzelmei reményt engednek arra, hogy ami az övék volt, azt megvédelmezhetik. A kimberley-i gyémánttelepek még most is angol kézben vannak. Órizik is, amíg lehet, mert

legfeljebb 4—5 darabra egy gunárt alkalmazni. — **Léb Bernát** urnak, M-Fodorháza. A „Magyar gazda kincsháza“ ezimű művet a földművelésügyi miniszteriumban 1 koronáért kaphatja meg; levéllileg lehet megrendelni. A mételyes juhokat az elhullástól, ha a mételyféreg már bennök van, megmenteni nem lehet. Legjobb a rosszul táplálkozó juhokat, még mielőtt egészen leromolnának, levágni. — **Becze Károly** urnak, Kis-Kun-Lacsháza. Hogy csikója az abrakot nem eszi, ellenben a szénát és répát igen, annak több oka lehet. 1. talán hogy keveset járhatja, 2. hogy nem elegendő sót ad neki és 3. lehet, hogy a csikó zápfogai a kellenél hosszabbak, élesek és velök az abrak kellő megrágása akadályozva van, az által, hogy a túléles fogak a ló száját sértik. Azért tanácsolhatjuk azt, hogy járassa meg minden nap hosszabb ideig a csikót; zabadagját kevés széna, szecska vagy polyvával keverje össze, nedvesítse és sózza meg. Fogait nézze meg s ha azok tényleg élesek, le kell ráspolyoztatni. Ha mindezek sem segítenek, úgy legjobb, ha állatorvossal nézeti meg a csikót, aki látva az esetleg életrendi bajt, orvosolni fogja tudni. — **D. Gy.** urnak, Ötvös-Könyi. Nem tudjuk, jól megértettük-e a dolgot. Ha arról van szó, hogy másnak a nevére telekkönyvezett birtok adóját Öntől követelik, akkor a pénzügyigazgatósághoz lehet felebbezést benyuj-

tani. Szívesen megírjuk az eljárás módját, csak tessék velem jobban megértetni, miről van szó voltaképen. — **S. S.** urnak. Solt. Ha az illető kiszolgált katona és óvadékképes, lehet a postánál és vasutnál altiszt villamosvasuti kocsivezető, bankoknál, törvényszékeknél szolgá stb. Folyamodjék egyelőre: 1. A m. kir. posta és távirat igazgatóságához (Budapesten vagy Temesvárott vagy Kasán). 2. Az államvasutak igazgatóságához (Budapesten). 3. A közúti villamos vasúti részvénytársasághoz (Budapesten). A folyamodvány erkölcsi bizonyítvánnyal, keresztlevéllel és 50 kr.-os bélyeggel szerelendő fel. Egyik vagy másik helyen talán lesz eredmény. — **Fekete Antal** urnak. Hány soros lenne az a vers? Ezt tessék megírni, mert a nyomtatás sokba kerül. Persze, hogy él a kéredezett ur s most is az, ami volt, csak hogy igazi nevét vette fel. Szíves üdvözlét! — **R. F.** urnak. Kárász. Igenis adhat be, ha valamelyik előfizető családjához tartozik. — **H. J.** urnak. B.-M. a d a r a s. Ön is beléphet a munkáspénztárba rendes tagnak. — **V. I.** urnak. Orgován. 1. Biróválasztás joga csak a község képviselőtestületét illeti. 2. A szolgabírónak az a befolyása van, hogy ő jelöli a bírót és a választáson ő elnököl. 3. A községi tisztviselői állásokat a törvény írja elő. Mindenesetre szükség van bíróra, jegyzőre, pénztárnokra és ellenőrre. A személyzet azonban szükség szerint kibővíthető.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1901. február 9-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) **Buza** 14:70—15:90 K. **Rozs** 14:10 K-tól 14:70 K-ig. **Árpa** 11:80 K-tól 12:40 K-ig, jobb minőségű 14:40 K-tól 17:00 K-ig. **Zab** 11:70 K. **Tengeri** 9:90 K.

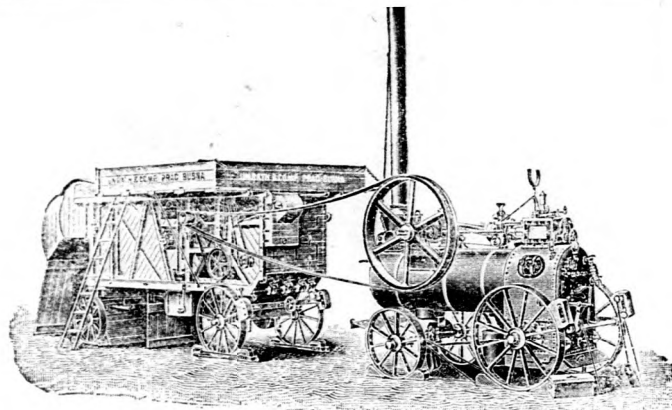
Liszt ára 100 kg.-ként:

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25 20	24 00	23 00	22 60	22 00	20 80	19 30	16 30	11 60

Buzakorpa finom 8:70 K, durva 8:80 K.
Egyéb magvak: mák 30—60 K 1 q., bab fehér nagyszemű 22—28 K, aprószemű 24—28 K, tarka 22—28 K, lencse 24—40 K, borsó héjas 26—40 K, lóhere 136—153 K, luczerna 88—96 K, baltaczim 24—26 K.
Takarmányvásár. Réti széna 380—540 fillér, muhar 480—520 fillér, zsupszalma 280—300 fillér, alomszalma 260—300 fillér.
Juhvásár. Belföldi bizlalt ürü 33—38 K.
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 94—95 fillér, 280—300 kg.-mos 90—92 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 84—86 fillér, szerb 92—96 fillér.
Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 58—66—, középminőségű 52—57—, alárendelt minőségű magyar ökör 46—51—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 39—63 00, magyar tehén középminőségű 39—63 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 38—62 00, szerbiai ökör jobb minőségű 40—64—, kivitel —, középminőségű 41—47—, szerbiai bika 46—62—, szerbiai bivaly 30—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 74—90 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3:20—4 00 K, csirke 1:80—2 00 K, kappan hizott 5 00 K.—6 00 K. Rucza 5:50—6 00 K. Lud hizott 14—15 K. Pulyka sovány 5—8 K.
Tojás alföldi 96—98 K, erdélyi 96—98 K, ládánként. Tea, tojás 100 drb 6 00—8 00 K.
Tejtermékek. Teavaj 2 20—3 20, tejföl 60—70 fillér literenként, főzővaj 1 90—2 00 K, tehénturó 44—64 fillér kg.-ként.
Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0 00—0 00 1 q 14 00—16 00 Petrezselyem 100 kötés 0 00—0 00, 1 q 14—20—, zeller 100 drb 4 00—8 00, karalábé 14 00—14 00, vöröshagyma 100 kötés 00—00—, 1 q 14—16—, foghagyma 34—50—, vörösrépa 100 drb 3 00—4 00, fehérrépa, fejeskáposzta 20—30—, kelkáposzta 100 drb 6 00—10 00, vöröskáposzta 20—32—, fejjessaláta 4 00—4 00, kötött saláta 1 00—1 80, burgonya rózsá 1 q 6 00—6 00, sárga 7 00—7 00.

UMRÁTH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok,

Budapesten, V., Váci-körút 60. sz.

Kedvező árak és fizetési feltételek mellett szállítanak ki minden ükődő és több fontos újítással bíró

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEKET, valamint

KAZALOZÓKAT

minden nagyságban, a legmesszebbmenő jótállással

Ugyanott egyetemes és többvasú ekék, boronák, hengerek, trieurók, vetőgépek, kaszáló- és aratógépek, lógereblyék, járgányos cséplőkészletek, rosták, kukoricza - morzsolók, szecskavágók, répvágók, darálók,

takarmányfőző- és füllesztő-készülékek, kút- és trágyalé-szivattyúk, szőlőzőők és borsajtók stb. rendkívül nagy választékban, a legjobb szerkezetben, olcsó árakon leszerelhetők.

Képes árjegyzék összes gazdasági gépekől kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

==== Ipari mozgóllyok 100 lóerőig. ====

1899. évi forgalom: 26,480 bál.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség

figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindezenmü felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

1901. évi 1610. szám.

Fenyőfa eladási hirdetmény.

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal irodájában 1901. évi február hó 26-án, délelőtt 10 órakor nyilvános árverés alá bocsáttatik

A) írásbeli versenytárgyalás útján:

I. A kincstár által az 1902—1906. években a bisztrai és gotuli, valamint a kudsiri erdőgondnokságokból a szászsebesi, illetve az alkenyéri kincstári faraktárakba leosztandó évi mintegy 20,000 m³, illetve mintegy 15,000 m³ összesen mintegy 35,000 m³ fenyő-rönkfa, a szászsebesi és alkenyéri kincstári gőzfűrészek bérbevételének kötelezettsége mellett.

Kikiáltási árak:

a) a szászsebesi faraktárban 16 cm., az alkenyéri faraktárban 14 cm. bezárólag 24 cm. felső átmérőjű rönkök után köbméterenkint 7 kor.

b) mind a két raktárban 25 cm. és ennél vastagabb felső átmérőjű rönkök után tömköbméterként 9 kor. 20 fillér.

A szászsebesi gőzfűrész használatáért évi 8000 korona, az alkenyériért évi 4000 korona állandó haszonbér fizetendő.

Bánatpénz 32,500 korona.

II. A kincstár által az 1902—1906. években a bisztrai és gotuli erdőgondnokságokból a szászsebesi faraktárba leosztandó évi mintegy 20,000—25,000 ürköbméter kisebb méretű fenyő müfa.

Kikiáltási ár ürköbméterenkint 5 kor.

Bánatpénz 10,000 korona.

B) Szóbeli verseny útján.

III. A kincstár által az 1902—1906. években a bisztrai és gotuli erdőgondnokságokból, a vásárlónak a Sebes folyó mentén berendezett rakodóra szállítandó mintegy évi 5000—7000 ürköbméter papirfa.

Kikiáltási ár ürköbméterenkint 5 korona.

Bánatpénz 2000 korona.

Az árverési és szerződési feltételek a m. kir. földmivelésügyi miniszterium erdészeti főosztályában (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) és a szászsebesi erdőhivatalnál 1901. évi február hó 1-ső napjától kezdve megtekinthetők és átvehetők, ugyanott az értékesítés ügyében bővebb felvilágosítás nyerhető.

Budapest, 1901. év január hóban.

M. kir. földmivelésügyi minister.

A

„Mélotte“

jelenleg a legjobb és legolcsóbb

**tej-
főzőgép**

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mert

a következő előnyökkel bír:

Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejjgazdasági gépek.

A magyar kir. államvasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és jól javított gőzcséplőkészletek. Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG

ezelőtt PFANHAUSER AG.

ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)

MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.

Tejjgazdasági telepek teljes felszerelése.

* BUDAPEST *

V., Báthory-utca 4. szám.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdáknak fontos!

HREBLAY EMIL

állattenyésztési m. kir. felügyelő GÖDÖLLŐ.

MUNKÁI:

Baromfi hizlalás	1 kor. 50 fill.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók	1 kor.
Tyuktenyésztés	2 kor.
Lud és kacsza tenyésztés	2 kor.
Pulyka tenyésztés	1 kor. 60 fill.
Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről	1 kor. 60 fill.

Megrendelhetők a szerzőnél, legegyszerűbben a pénz előleges beküldése mellett.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsei támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása:	400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben	1,200,000 kor.
Összesen:	1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Szuperfoszfátot, kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit, (dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.